

Kommunens skadefellings- og fallviltordning

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verran kommune

Møtedato

06.05.2019

Saknr

16/19

Saksbehandler Einar Sandlund**Arkivkode** FE - 033**Arkivsaknr** 18/352 - 45

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling:

Kontrollutvalget tar saken til orientering og oversender saken til kommunestyret med slik innstilling til vedtak:

1. Kommunestyret er tilfreds med at rådmannen har satt i verk tiltak for å styrke skadefellings- og fallviltordningen.
2. Kommunestyret ber rådmannen evaluere tiltakene og orientere kontrollutvalget om resultatet innen 16.09.19.

Saksutredning

Kontrollutvalget mottok i august 2018 en henvendelse fra Lars Ole Hopstad med kritikk av fallviltordningen og kommunens skadefellingslag. Henvendelsen har vært behandlet i kontrollutvalget flere ganger, senest i form av en høring, sak 11/19.

For å klargjøre aktørenes roller og plikter i fallvilt-, skadefelling- og jaktoppsynsordningen gjengis noe av administrasjonens orientering til kontrollutvalget den 29.10.2018, sak 28/18.

Fallviltordningen:

Kommunens myndighet og ansvar for fallviltarbeid er hjemlet i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 29:

Avliving av skadet storvilt utenom ordinær jakttid eller fellingsperiode

Den som utenom ordinær jakttid eller fellingsperiode kommer over skadet storvilt eller kongeørn som er påført store lidelser og ikke kan leve eller bli frisk, skal umiddelbart melde dette til kommunen. Kommunen skal sørge for avliving dersom dyret ikke kan bli friskt.

Gjelder dette gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn skal kommunen straks varsle fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen og politiet kan beslutte at ettersøk skal gjennomføres med særlig kvalifisert personell.

Dersom det felte dyret er hjortevilt eller bever, tilfaller viltet kommunen. Dersom det er annet storvilt, tilfaller viltet Viltfondet.

Forskriften er hjemlet i Viltloven.

Fallviltordningen i Verran er organisert gjennom avtale om tjenestekjøp med Verran og Inderøy Fjellstyre. Avtale om slikt tjenestekjøp ble første gang inngått i 2009, og er seinere fornyet i avtaler inngått i 2014 og siste gang i 2017. Gjeldende avtale løper fra 2017 til 2019.

Effektivering av denne avtalen fra Fjellstyrets side er regulert i avtalens pkt 4 Personell:

Løpende engasjement av fallviltpersonell overtas av fjellstyret. Dette gjelder en person. For øvrig kan fjellstyret engasjere nødvendig antall personer. Spredning i bosted/utrykningssted bør tilstrebes.

Det er utarbeidet egen instruks for fallviltarbeidet, denne I instruksjonen står det at utrykning i forbindelse med fallvilt har to forløp. Hvis fallviltlaget ikke finner blodspor eller får vitneforklaringer om skadd dyr friskmeldes dyret. Alternativt setter man i gang et søk, som

ender med avliving av skadd dyr.

Når oppdraget er fullført skal det sendes rapport til kommunen. Tidligere ble dette gjort med en årlig samlerapport.

Tjenestekjøp av fallviltarbeid finansieres gjennom et kommunalt viltfond, der jegernes fellingsavgifter er inntektskilden. Avtalen mellom fjellstyret og kommunen regulerer godtgjøring for fallviltoppdrag:

Oppdraget godtgjøres etter regning fra fjellstyret. Regningen skal spesifisere timeforbruk, kjøregodtgjøring og andre ytelser. Timesats er ordinær timelønn for personellet med påslag for sosiale utgifter mv. I tillegg ytes en årlig godtgjøring på kr. 5.000 for administrasjon av ordningen, utstyr, arbeidsklær mv. VK stiller noe tidligere innkjøpt utstyr til disposisjon.

Skadefellingslag

Skadefellingsordningen er regulert av Forskrift om forvaltning av rovvilt. Fylkesmannen kan gi fellingstillatelse til andre enn det kommunale skadefellingslaget, men det er bare kommunale/interkommunale skadefellingslag som utløser godtgjøring for personell som gjennomfører skadefelling av rovvilt, jf. Rovviltforskriften § 9a. I forskriften står det også at:

Jegerne som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. § 15.

Utbetalingen skjer på grunnlag av satser fastsatt av Klima- og miljødepartementet samt rapport fra fellingsleder om fellingsforsøket og den tid som er benyttet. Utbetalingen må ikke overskride de rammer som fremgår av fylkesmannens vedtak om felling.

Fylkesmannen yter etter søknad tilskudd til kommunen til dekning av godtgjøring utbetalt etter vilkårene over.

Fram til 2012 ble skadefellinger innenfor Verran håndtert av et rovviltlag, men i januar 2013 ble det opprettet et midlertidig skadefellingslag, da det oppsto et skadefellingsbehov på gaupe. Kommunen sto som skadefellingssøker på denne saken. Laget ble formelt opprettet gjennom utlysning etter jegere til kommunalt skadefellingslag, med søknadsfrist 20.2.2014. 20.3.2014 ble det gjennomført oppstartsmøte for nytt skadefellingslag, som besto av 15 medlemmer. Medlemmene i skadefellingslaget har alle oppdragsavtale med Verran kommune.

I tillegg ble det inngått avtale med Verran og Inderøy Fjellstyre om tjenestekjøp av skadefellingsleder, for perioden 2014-2016. Denne avtalen ble videreført for perioden 2017-2019 i kontrakt datert 8.6.2017. I begge avtalene stilles det krav om at

(...) det til en hver tid er en fast person i Fjellstyret som har nødvendig formell og praktisk kompetanse til å fylle skadefellingslederrollen. P.t. vil fellingsleder i avtalen være daglig leder og fjelloppsyn Hans Tettli.

Oppdraget er beskrevet slik i avtalen mellom kommunen og fjellstyret:

VK kjøper skadefellingsleder-tjenester fra fjellstyret. Dette omfatter:

a. I samråd med kommunen plukke ut aktuelle jegere og lede det kommunale skadefellingslaget ved en skadefellingssituasjon

b. Rapportering til VK i etterkant av et skadefellingsforsøk:

- Time- og kjørelister fra jegerne

- Fellingsrapport

c. Arrangere minst en skytetrening for skadefellingslagets medlemmer per år.

Arbeidsområde er hele Verran kommune.

I tillegg er det utarbeidet instruks for medlemmer av skadefellingslaget og for skadefellingsleder. Instruksen angir myndighetsfordeling mellom skadefellingsleder og medlemmene i skadefellingslaget, arbeidsfordeling mellom skadefellingsleder og Verran kommune, forholdet til media og skadefellingsleders ansvar for administrasjon under skarpe oppdrag.

Fra det permanente skadefellingslaget ble etablert i 2014 og fram til i dag er det ikke gitt fellingstillatelse til Verran kommune. Skadefellingslaget har deltatt sammen med skadefellingslag i nabokommuner på tre oppdrag; skadefelling på ørn, på gaupe og på bjørn. Skadefellingsleder i Verran har ikke vært jaktleder for noen av disse oppdragene.

Skadefellingslaget kunne etter den kommunale instruks pkt. 1 også gis andre oppdrag. Katteprosjektet var et oppdrag som kommunen fikk fra Mattilsynet. Dette var ikke et skadefellingsoppdrag etter Rovviltforskriftens § 9 a.

Jaktoppsyn

Det generelle jaktoppsynet er lagt til politiet gjennom Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst. Kommunens jaktoppsyn er begrenset til oppsyn med veiing av dyr og innsamling av kjever og eventuelt kjønnsorgan. Kommunens jaktoppsyn er også håndtert gjennom tjenestekjøpsavtale med Verran og Inderøy Fjellstyre, siste avtale signert juni 2017 med varighet fra 2017 til 2019.

Høring i kontrollutvalget

I møte den 20.03.2019 gjennomførte kontrollutvalget en høring, sak 11/19 Oppfølging av henvendelse kommunens skadefellings-/fallviltordning – høring

Følgende personer møtte fra det gamle skadefellingslaget:

Torbjørn Bartnes, Anders Aasarød Haugen, Lars Ole Hopstad, John Kr. Jåma, Svein Lunde, Leif Jåma, Tom Mathias Jåma, Frank Rudi Selbo, Rune Ramberg, Hans Tetli

I tillegg møtte Ole Tronstad og Bjørn Skjelstad som bisitter til Hans Tetli. Tronstad og Skjelstad hhv. styreleder og nestleder i Inderøy- og Verran fjellstyre, og arbeidsgiver for Tetli.

Fra administrasjonen møtte:

Rådmann Torunn Austheim, teknisk sjef Gunnvor Aursjø

Høringen var todelt. Kontrollutvalget spurte først de hørte om skadefellingsordningen, deretter om fallviltordningen.

Skadefellingsordningen:

(De hørte: Det gamle skadefellingslaget og Aursjø)

- Høringen viser at skadefellingslaget fungerte tilfredsstillende, men at mange av deltakerne i det gamle laget var misfornøyde med lederen blant annet på grunn av for dårlig informasjon. Det ble blant annet gitt for kort varsel i forkant av skytetreningen.
- Lederen av laget vedgår at det ble gitt for kort varsel før skytetreningen, men mener at informasjonen forøvrig har vært tilfredsstillende.

Fallviltordningen:

(De hørte: Hopstad, Tetli og Aursjø)

- Under denne delen av høringen kom det fram påstander om at økonomien (godtgjøring til jegerne) og prøvetaking av CWD-prøver, som er prøver fra dyrenes hjerne, ikke har fungert.
- Kommunen påpekte at avtalen om tjenestekjøp av fallviltarbeid så langt ikke har omfattet CWD-prøvetaking. Kommunen opplyser at de skal endre avtalen om tjenestekjøp slik at den omfatter CWD-prøvetaking. Forøvrig har skjemaet for månedlig fallviltrapportering (som gjøres på individnivå) nå egen del hvor det redegjøres for om slik prøve er tatt, evt. hvorfor det ikke er tatt. (Opplysninger gitt i etterkant av høringen)
- Kommunen har heller ikke hatt et tilfredsstillende system for rapportering før 1.1.2019. Kommunen har nå lagt til rette for månedlig rapportering av fallvilt.
- Kommunen mener tiltakene gir bedre muligheter for å følge opp avtalen, også når det gjelder godtgjøringen til jegerne.

- Det ble også hevdet at ettersøk etter skadete dyr ikke fungerer. De hørte er uenige om dette.
- Lederen for fallviltarbeidet sier at varsel om felling stort sett fungerer, men i noen tilfeller melder ikke jegerne fra, slik de skal. Innsamling av kjever/kjønnsorgan fungerer da ikke tilfredsstillende.
- Instruksen om fallviltarbeid sier at alt kjøtt skal transporteres til "Vilteksperten" i Stod dersom det er egnet til menneskeføde. Lederen for fallviltarbeidet opplyste at noe kjøtt har blitt fraktet til sykehjemmet, dette på oppfordring fra kommunen.

Etter høringen fattet kontrollutvalget følgende vedtak:

Kontrollutvalget tar høringen til orientering og ber sekretariatet forberede sak for endelig vedtak til neste møte.

Kontrollutvalgssekretariatets vurdering

Høringen underbygger flere av de opplysningene kommunen har gitt til kontrollutvalget ved utvalgets tidligere behandlinger av saken.

Kommunen har ikke hatt gode nok systemer for å ivareta ansvaret for skadefellings- og fallviltordningen. Rådmannen har satt i verk tiltak for å bedre situasjonen. Kommunen bør evaluere tiltakene når de har fått virke en periode.

Rådmannen bør rapportere til kontrollutvalget om resultatet av evalueringen, slik at utvalget kan konkludere om det er behov for ytterligere oppfølging.